

Runematerialet fra Tønsberg

Charlotte Johannessen

Masteravhandling i Nordic Viking and Medieval Culture

Institutt for lingvistiske og nordiske studier

Det humanistiske fakultet

Universitetet i Oslo

Høsten 2011

111:Y1111:4Y:Y11:P4R4R:Y4Y4:4P:N11111:4Y:P11Y:84R1:Y11:1111:4BBP4N11:811:111

A227 er ristet på et lite trestykke med tilnærmet kvadratisk tverrsnitt. I den ene enden, på den øvre delen av trestykket, er det skåret ut et lite flatt håndtak. På oversiden er det skåret ut en gjennomgående åpning (26x5x13mm) som skråner ned mot en smal åpning i bunnen (15x8mm). I den smale bunnen av denne åpningen er det rester av et ukjent materiale. I funnkortet blir harpiks foreslått. Trestykket er tidligere omtalt som en trehøvel. Det er i så tilfellet en meget liten høvel, og det er vanskelig å tenke seg hva den skulle brukes til. Håndtaket er lite og tynt, og synes ikke å være brukbart til stort mer enn å løfte gjenstanden.¹¹²

Trestykket ble funnet ved utgravningen av Nedre Langgate 41, i dråpefallet mellom flere lagerbygninger, og dateres til 1200-tallet. I denne perioden huset området antakelig brygger og lagerbygninger. Gjenstanden ble dog muligens ikke funnet *in situ*, da den lå i et lag som kan ha inneholdt dumpet materiale. Runene står helt til venstre på den ene breidsiden av trestykket, på motsatt side som håndtaket.

ᚠᚦᚠ
ania

Runene er tynne og grunne, og knapt synlig med det blotte øyet. Ved nærmere inspeksjon er de allikevel tydelige nok. Furene i treet har imidlertid blitt til små sprekker, og skader på gjenstanden gjør at kun den midtre delen av *i*-runen er synlig. Innskriften tolkes av Gosling som en eierinnskrift, *Ármi á* "Arne eier (meg)" med assimilering av /rn/ til /nn/.¹¹³ Også dette navnet dukker opp i en rekke norske innskrifter fra middelalderen.

Kjersti Markali har på den andre siden foreslått at det kan dreie seg om navnet *Áni*.¹¹⁴ Dette navnet er imidlertid sjeldent, og først belagt på 1500-tallet.¹¹⁵ *Ármi* virker derfor som en mer sannsynlig tolkning.

¹¹² Funnkort fra utgravningen.

¹¹³ Gosling 1989: 175.

¹¹⁴ Notat i innskriftens mappe i Runearkivet.

¹¹⁵ Lind 1931: 20.